



TUEN TARPEEN TUNNISTAMINEN

MATEMATIIKAN ARVIOINTI
ESIOPETUS – SYKSY

Esitysohjeet opettajalle

ARVIOINNIN YLEISIÄ PERIAATTEITA

- ▶ Tutustu ennen tehtävien esittämistä ohjeisiin ja materiaaliin sekä tarkista, että sinulla on kaikki arviointiin tarvittavat välineet käytössäsi.
- ▶ Huolehdi arviointitilanteen rauhallisuudesta ja että aikaa on varattu riittävästi.
- ▶ Ryhmässä olevien lasten taitoerot matematiikassa voivat vaihdella paljon. Osalle lapsista tehtävät voivat olla helppoja ja toisille haasteellisia. Tehtävien alussa lapsille kerrotaankin, että kaikkea ei tarvitse vielä osata. Kannusta heitä silti yrittämään parhaansa.
- ▶ Muista kertoa tilanteen alussa, mitä tulee tapahtumaan. Kannusta keskittymään.
- ▶ Järjestä tila niin, etteivät lapset voi katsoa vastauksia toisiltaan.
- ▶ Esitä tehtävät ohjeiden mukaan ja annetussa järjestyksessä.
- ▶ Älä anna vihjeitä oikeista vastauksista, äläkä tarjoa apuvälineitä tehtävien ratkaisemiseksi.
- ▶ Monivalintatehtävissä älä kehoita lapsia arvaamaan, vaan pyydä valitsemaan vaihtoehto, jonka hän uskoo olevan oikea, vaikkei hän olisikaan aivan varma oikeasta vastauksesta.
- ▶ Tarkista, että lapset ovat ymmärtäneet tehtävän idean ja sen miten vastaukset merkitään vastauspaperiin. Voit tarvittaessa toistaa ohjeen, jos joku lapsista pyytää sitä.

Lapsen henkilötietoja sisältäviä lomakkeita tulee säilyttää huolellisesti henkilötietolain edellyttämällä tavalla.

ARVIOINNIN SUORITTAMINEN JA KESTO:

Suosittellemme, että teette arviointitehtävät pienryhmissä 4-6 lasta kerrallaan. Poikkeuksena on Lukujonon luettelemisen taidon tehtävät, jotka tehdään jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti.

Tehtävät on jaettu kahteen osaan ja ne on tarkoitettu tehtäväksi kahden eri tehtävätuokion aikana. Näin lapset jaksavat keskittyä paremmin ja arviointi on luotettavampi. Tauko on merkitty opettajan esitysohjeisiin katkoviivalla ja lapsen tehtävälomakkeeseen taukosivulla. Tehtävien teko kestää noin 2x20 minuuttia. Yksilötehtävään kuluu lapsikohtaisesti noin 5 minuuttia.

Ryhmätehtävät tehdään opettajajohtoisesti siten, että ryhmä tekee jokaisen tehtäväkohdan yhtä aikaa ja opettaja päättää, milloin siirrytään seuraavaan kohtaan. Seuraa tilannetta ja anna kaikille aikaa vastata. Pidä kuitenkin huolta, että arviointitilanne ei veny turhan pitkäksi ja nopeimmat lapset eivät kyllästy odottamiseen.

Halutessasi voit käyttää AV-laitteita tehtävien ohjeistuksessa.

Tarvittavat välineet:

Lapsella: lapsen tehtävälomake, kynä ja pyyhekumi.

Opettajalla: esitysohje sekä lapsen tehtävälomake (avuksi ohjeistukseen). Lisäksi kannattaa varata kyniä lyijyn katkeamisen yms. varalle.

Arvioinnissa ei käytetä muita apuvälineitä.

Esitysohjeet:

Ryhmälle esitettävät ohjeet on kirjoitettu **lihavoidulla ja kursivoidulla**. Opasta lapsia tehtävälomakkeen täyttämässä sivuvihjeiden (kuvat lapsen paperin yläkulmassa) ja rivivihjeiden avulla. Lapsen lomakkeessa tehtäväsivut on nimetty samoin kuin tässä opettajan ohjeessa.

Lasten valmistaminen tehtäviin arviointitilanteen alussa: ***Nyt tehdään muutamia tehtäviä. Osa tehtävistä voi tuntua helpoilta, osa vaikeilta. Kaikkia sinun ei tarvitse vielä osata, mutta tee niin hyvin kuin osaat. Kerron jokaisen tehtävän alussa ohjeen. Jos et kuulut tai et muista, nosta käsi ylös, niin sanon tehtävän uudelleen. Jokainen tekee omaa tehtäväänsä hiljaa, toisten papereita ei tarvitse kurkia ja toisille ei sanota vastauksia.***

Aloitetaan. Kirjoita oma nimesi tälle (näytä paikka oppilaan lomakkeesta) ***vii-valle. Rastita, eli laita rasti sen kuvan päälle, kumpi olet - poika vai tyttö*** (näytä kohta, ja tarvittaessa opasta miten rasti tehdään).

Lapsi saa halutessaan tehdä merkintöjä lomakkeeseensa.

MATEMAATTISTEN SUHTEIDEN HALLINTA (MSH)

VERTAILU



Katso näitä kuvia, joissa on palloja (näytä kuvia). Missä kuvassa on eniten palloja? Rastita oikea vastaus.

Katso näitä kuvia, joissa on pillejä (näytä kuvia). Missä kuvassa on vähiten pillejä? Rastita oikea vastaus.



Katso näitä kuvia, joissa on palloja ja puita (näytä kuvia). Missä kuvassa on enemmän palloja kuin puita? Rastita oikea vastaus.

Katso näitä kuvia, joissa on tähtiä ja pilviä (näytä kuvia). Missä kuvassa on vähemmän tähtiä kuin pilviä? Rastita oikea vastaus.



Tässä on kuvia, joissa on koiria ja palloja (näytä kuvia). Rastita kuva, jossa on yhtä monta palloa kuin koiria.

Tässä on kuvia, joissa on mukeja ja pillejä (näytä kuvia). Rastita kuva, jossa on yhtä monta pilliä kuin mukeja.

Tässä on kuvia, joissa on pilviä ja tähtiä (näytä kuvia). Rastita kuva, jossa on yksi tähti enemmän kuin pilviä.

Tässä on kuvia, joissa on reppuja ja kyniä (näytä kuvia). Rastita kuva, jossa on yksi kynä vähemmän kuin reppuja.

SARJOITTAMINEN



Tässä on palloja (näytä palloja). Rastita kolmas pallo.

Tässä on tähtiä (näytä tähtiä). Rastita toinen tähti.

Tässä on sydämiä (näytä sydämiä). Rastita keskimäinen sydän.

Tässä on puita (näytä puita). Rastita neljäs puu.



Pallot on järjestetty suuruusjärjestykseen: suurin ensin. Mihin paikkaan (näytä pisteiviivalla merkittyjä paikkoja) tämä pallo (näytä keskellä ylhäällä olevaa palloa) kuuluu? Rastita oikea paikka.

Tornit on järjestetty suuruusjärjestykseen: pienin ensin. Mihin paikkaan (näytä pisteiviivalla merkittyjä paikkoja) tämä torni (näytä keskellä ylhäällä olevaa tornia) kuuluu? Rastita oikea paikka.



Helminauhat on järjestetty pituusjärjestykseen: pisin ensin. Mihin paikkaan (näytä pisteiviivalla merkittyjä paikkoja) tämä helminauha (näytä keskellä ylhäällä olevaa helminauhaa) kuuluu? Rastita oikea paikka.

Karkkikasat on järjestetty suuruusjärjestykseen: vähiten ensin. Mihin paikkaan (näytä pisteiviivalla merkittyjä paikkoja) tämä karkkikasa (näytä keskellä ylhäällä olevaa karkkikasaa) kuuluu? Rastita oikea paikka.

ARITMEETTISET PERUSTAIKOT (APT)

YHTEENLASKU SANALLISENA



Sanon laskutehtäviä. Kuuntele tehtävä, ratkaise ja rastita oikea vastaus vaihtoehtoista (näytä vaihtoehtoja riveittäin).

Tässä tehtävässä on nappeja (näytä nappi-kuvaa). Minulla on kaksi nappia. Saan kaksi nappia lisää. Kuinka monta nappia minulla on nyt?

Tässä tehtävässä on kaloja (näytä kala-kuvaa). Pojalla on kolme kalaa. Hän saa kaksi kalaa lisää. Kuinka monta kalaa hänellä on nyt?

Tässä tehtävässä on avaimia (näytä avain-kuvaa). Tytöllä on kahdeksan avainta. Hän saa yhden avaimen lisää. Kuinka monta avainta hänellä on nyt?

Tässä tehtävässä on kyniä (näytä kynä-kuvaa). Minulla on neljä kynää. Saan kolme kynää lisää. Kuinka monta kynää minulla on nyt?

(Pidä tässä tauko.)

LUKUMÄÄRÄISYYDEN TAJU (LMT)

SUURUUSLUOKKA — SUURIN



Tässä on numeroita (näytä riviä 4 7 3). Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso nyt näitä numeroita (näytä riviä 5 4 6). Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso nyt näitä numeroita (näytä riviä 6 5 8). Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso vielä näitä numeroita (näytä riviä 9 4 7). Mikä näistä on suurin numero? Rastita oikea vastaus.

SUURUUSLUOKKA — PIENIN



Tässä on numeroita (näytä riviä 7 5 4). Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso nyt näitä numeroita (näytä riviä 6 10 8). Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso nyt näitä numeroita (näytä riviä 4 5 3). Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.

Katso vielä näitä numeroita (näytä riviä 9 7 4). Mikä näistä on pienin numero? Rastita oikea vastaus.

LASKEMISEN TAIDOT (LT)

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: LUKUSANA — MÄÄRÄ

Voit ohjeistaa lasta pysymään oikealla rivillä rivivihjeiden avulla.



Tässä on kuvia, joissa on pisteitä (näytä pistekuvia jäätelö-rivillä). **Sanon luvun. Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä. VIIISI.**

Katso nyt näitä kuvia (näytä pistekuvia etana-rivillä). **Sanon luvun. Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä. YHDEKSÄN.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: LUKUSANA — NUMERO

Tässä on numeroita (osoita numeroita kala-rivillä). **Sanon luvun. Rastita oikea numero. SEITSEMÄN.**

Katso nyt näitä numeroita (osoita numeroita kenkä-rivillä). **Sanon luvun. Rastita oikea numero. KYMMENEN.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: MÄÄRÄ — NUMERO



Tässä on pisteitä (näytä). **Kuinka monta pistettä näet? Rastita oikea vastaus näistä vaihtoehdoista** (näytä vaihtoehtoja oikealla).

Katso nyt näitä pisteitä (näytä). **Kuinka monta pistettä näet? Rastita oikea vastaus.**

NUMEROSYMBOLIEN HALLINTA: NUMERO — MÄÄRÄ

Tässä on numero (osoita numeroa 4). **Rastita näistä vaihtoehdoista** (näytä vaihtoehtoja) **kuva, jossa on yhtä monta pistettä.**

Katso nyt tätä numeroa (osoita numeroa 10). **Rastita kuva, jossa on yhtä monta pistettä.**

ARITMEETTISET PERUSTAIKOT (APT)

VÄHENNYSLASKU SANALLISENA



Sanon laskutehtäviä. Kuuntele tehtävä, ratkaise ja rastita oikea vastaus vaihtoehdoista (näytä vaihtoehtoja riveittäin).

Tässä tehtävässä on nappeja (näytä nappi-kuvaa). **Minulla on neljä nappia. Annan yhden nappin pois. Kuinka monta nappia minulla on nyt?**

Tässä tehtävässä on kaloja (näytä kala-kuvaa). **Pojalla on kolme kalaa. Hän antaa kaksi kalaa pois. Kuinka monta kalaa hänellä on nyt?**

Tässä tehtävässä on avaimia (näytä avain-kuvaa). **Tytöllä on viisi avainta. Hän antaa kaksi avainta pois. Kuinka monta avainta hänellä on nyt?**

Tässä tehtävässä on kyniä (näytä kynä-kuvaa). **Minulla on yhdeksän kynää. Annan yhden kynän pois. Kuinka monta kynää minulla on nyt?**

LASKEMISEN TAIDOT (LT)

LUKUJONON LUETTELEMISEN TAIDOT

Nämä kolme tehtävää tehdään yksilöllisesti lapsen kanssa. Niiden tekeminen kestää noin 5 minuuttia. Tarkempi ohjeistus on lapsen tehtävälomakkeessa.

PISTEITYSOHJEET

Pisteitys tapahtuu näin: jokaisesta oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen ja väärästä vastauksesta nolla pistettä. Jos lapsi on merkinnyt kaksi vastausta samaan tehtävään, vastaus tulkitaan vääräksi. Vastaamattomasta kohdasta annetaan myös nolla pistettä.

Pisteiden koonti tapahtuu keräämällä koontilomakkeeseen jokaisen lapsen saamat osataitokohtaiset summapistemäärät (lapsen tehtävälomakkeessa laatikossa olevat pistemäärät) ja laskemalla niistä kokonaispistemäärän.